Minister Bourgeois
Ontmoeting bij de gouverneur van Oost-Vlaanderen

Mijnheer de Minister,
Met de conceptnota “Een toekomst voor de Vlaamse Parochiekerk” hebt u in 2011 in gang gezet wat reeds lang bij ons leefde. De band tussen onze gemeenschappen als gelovigen en de gebouwen die we daarvoor ter beschikking hebben was reeds lang een zorg.
We zijn ons heel bewust van de waarde van deze gebouwen, niet enkel als patrimoniaal erfgoed van de gemeenschap, of als verzamelplaats van kunstwerken, van waardevolle orgels die nergens anders in Vlaanderen te vinden zijn. We zijn er tevens van bewust dat onze gebouwen gebouwd werden door de geloofsgemeenschap. Het gebouw van een kerk, naast de parochiezalen en jeugdlokalen, is echter meer dan een architecturaal gegeven, het is het ‘huis van God’, zo hebben onze mensen dit altijd bekeken. Daarom zorgen wij er ook zo zorgvuldig voor. Het is zeker hier gepast hulde te brengen aan de honderden vrijwilligers, kosters, poetsers, organisten, leden van de kerkfabriek en anderen die dit precieuze patrimonium verzorgd hebben en geliefd door de eeuwen en tot op vandaag.

Mijnheer de minister, de deuren van onze kerken staan open voor iedereen, de gelovigen van onze gemeenschappen voelen zich daarvoor verantwoordelijk. Onze kerkfabrieken nemen ook op vrijwillige basis de zorg ervoor waar. U heeft ons aangespoord in de conceptnota om de toekomst van de gebouwen in relatie met de geloofsgemeenschap te bestuderen. Onze parochies en dekenaten zijn daar heel ernstig op in gegaan als trouwe burgers en goede rentmeesters. Per dekenaat is een zorgvuldig plan uitgewerkt en men heeft de meerjarenplannen voor de periode 2014 – 2019 uitgeschreven. We hebben nu een duidelijk zicht op welke kerken als hoofdkerk en vitale parochie zullen blijven voor de eredienst en welke kerken voor locale diensten en activiteiten open blijven. Dit heeft geleid tot een moeilijk proces van samen beslissen en samen werken tussen meerdere parochies. De mensen waren zo gehecht aan hun kerktoren, de dorpsgemeenschap primeerde terwijl we nu de nadruk leggen op de geloofsgemeenschap die in de hoofdkerk samen komt. Uw aandringen heeft ons zeker een stap vooruit gebracht.

De bisschoppen van Vlaanderen hebben richtlijnen uitgeschreven met betrekking tot het gedeeld gebruik of de herbestemming van kerkgebouwen. We hebben begrip voor de financiële moeilijkheden waarmee de gemeenten en de steden te kampen hebben. Herbestemming is echter een complexe materie. Men gaat daar vaak lichtjes over heen tot wanneer het concreet moet aangepakt worden. Een kerkgebouw vervreemden is niet zo eenvoudig, zeker niet wanneer het om een beschermd gebouw gaat.

Vandaag wil ik de hoop uitspreken dat de samenwerking tussen de parochies en de gemeenten en steden overal sereen mag gebeuren. We hebben vorig jaar een bijeenkomst georganiseerd om te verduidelijken hoe wij als bisdom te werk gaan met onze strategische plannen. We merken dat sommige steden en gemeenten zich wat vergalopperen en los van de het kerkbestuur of het bisdom plannen lanceren – ook publiek - tot herbestemming van kerkgebouwen. Soms heeft men de indruk dat sommige besturen met gretige ogen kijken naar gebouwen die ze kunnen binnenrijven voor gemeentelijke plannen. De bevolking staat daar echter niet noodzakelijk achter en is op zijn minst verwonderd over de desacralisering van het ‘huis van God’. Wij dringen er daarom steeds op

aan dat de onderhandelingen rustig gebeuren met respect voor de belanghebbenden, zowel de gemeente als de gelovige gemeenschap. We vragen begrip voor de moeilijkheid die we ondervinden in verband met de mentaliteit en de gevoeligheid van de bevolking om hun eigen kerktoren lost te laten.

Mijnheer de minister, uw nota heeft een debat geopend over een moeilijke materie waarvan we hopen dat ze inderdaad de toekomst van de parochie mag voorbereiden ten voordele van de bevolking in zijn geheel en van de geloofsgemeenschap in het bijzonder.

U kan rekenen op onze loyale medewerking.

+ Luc Van Looy
Bisschop van Gent